

बाली संरक्षण निर्देशनालय Plant Protection Directorate
राष्ट्रिय आई.पि.एम. कार्यक्रम Support to National IPM Programme
कृषक र विज्ञान कार्यक्रम Farmer & Science Programme

प्रस्ताव PROPOSAL

१. कृषक र विज्ञान कार्यक्रमको शिर्षक :
Topic of Farmer & Science Programme:.....
- FFS को नाम :
२. विकास क्षेत्र : ३. जिल्ला : ४. स्थान :
Region:..... **District:**..... **Location (Address):**.....
५. स्थापना मिति : ६. सहभागी संख्या : जम्मा महिला पुरुष
F&S established on:..... **Participants, Total:**..... **Female**....**Male**.....
७. कृषक र विज्ञान संयोजकको नाम : ८. जिम्मेवार सहजकर्ता :
Coordinator of F&S:..... **Responsible Facilitator:**.....
९. कृषक र विज्ञान संचालन टिमका अन्य सदस्यहरुको नाम :
Other Team Members of F&S:
 क) ख) ग)
 a) b) c)
१०. कृषक र विज्ञान अध्यक्षको नाम : ११. कृषक र विज्ञान संचालन हुने दिन : ...
Name of Team Leader:..... **Program Conduction Day:**.....
१२. बाली : सिजन :
Crop:..... **Season:**.....
१३. उप-समूहको संख्या :
Sub-groups:.....

उप-समूहको नाम Name of Sub-groups	सहभागी संख्या no. of Participants		उप-समूह प्रमुखको नाम Sub-group Leader	कैफियत Remarks
	महिला Female	पुरुष Male		

--	--	--	--	--	--	--	--

सहभागि कृषकहरुको वर्गिकरण
Classification of Participants

उमेर समूह अनुसार (According to Age)				
२० र सो भन्दा घटी 20 or Less	२१ देखि ३० वर्ष 21-30	३१ देखि ४० वर्ष 31-40	४१ देखि ५० वर्ष 41-50	५१ भन्दा माथि Above 50
साक्षरता अनुसार (According to Literacy)			पेशा अनुसार (According to Occupation)	
निरक्षर Illiterate	साक्षर Literate	शिक्षित Education	कृषि Agriculture	कृषि तथा अन्य Agri. & Others
जातीय वर्गिकरण According to Ethnicity				
दलित Dalit	जनजाती Ethnic Group	अन्य Others	अन्य Total	कैफियत Remarks

साक्षर : कक्षा ७ सम्म अध्ययन गरेको,
Literate : Studied upto class 7

शिक्षित : कक्षा ७ भन्दा माथि अध्ययन गरेको
Educated : Studied above class 7

१६. समस्या पहिचान बैठक - ३ पटक
Problem Sensus & Solving Meeting – 3 times

(कृपया बैठकमा भएका छलफल र निर्णयहरु उल्लेख गर्नुहोला (Please mention the discussion & decision of each meeting))

प्रथम बैठक First Meeting		द्वितीय बैठक Second Meeting		तृतीय बैठक Third Meeting	
छलफल Discussion	निर्णय Decision	छलफल Discussion	निर्णय Decision	छलफल Discussion	निर्णय Decision

१७. विभिन्न बालीका प्रमुख समस्याहरु (नोट: यी समस्या २-३ पटक कृषकहरूसँग गरेको अन्तरकृया बैठकबाट आएको हुनुपर्नेछ)
Major Problems of different crops (note-problems must be come through the interaction, meeting with participants)

बाली Crop	मुख्य समस्याहरु Major Problem	कैफियत Remarks

१८. कृषकहरुले चाहना गरेका अध्ययनका विषयहरु (सहभागितात्मक छलफलबाट तय गरिनुपर्ने)
Farmers Preference for the study of the problems [According to Prioritization]

१९. सहभागितात्मक अनुसन्धानको लागि छानिएको विषय :
Selected Topic/Problem for the Participatory Field Research (F&S)

समस्या/जिज्ञासा (Problems)	हाल अपनाईएका प्रविधि Existing Technology	सुधारका उपायहरु Improvements over existing technology	अवरोधहरु (Bottlenecks)	छानिएको विषय (Selected Topic)

२०. सहभागितात्मक अनुसन्धानको लागि तय भएका उपचारहरु (सहभागितात्मक छलफलबाट)
Selection of Treatments - Finalized after the Participatory Discussion

उपचारहरु (Treatments Combinations)	
कृषकको तर्फबाट From Farmer Side	सहजकर्ताको तर्फबाट From Facilitator Side

२१. कृषक र विज्ञान कार्यक्रमको लागि अध्ययन/परिक्षण :
Farmer & Science (Participatory Field Research)

२१.१ शिर्षक :
Title

२१.२ पृष्ठभूमि/औचित्य :
Background/Rational

२१.३ उद्देश्य :
Objectives :

- २१.४ उपचार : (कम्तिमा ५ वटा कन्ट्रोल सहित र प्रत्येक **treatment** को क्षेत्रफल कम्तिमा २५० वर्गमिटर हुनुपर्छ)
Treatment : [Minimum 5 treatments including control of 250 square meter each]
- २१.५ डिजाइन, RCBD/CRD/RBD आदि ले-आउट समेत देखाउने :
Design, RCBD/CRD/RBD -Please insert layout.
- २१.६ रेप्लीकेशन (**Replication**) ३/४/५ : - कम्तिमा ३ वटा हुनुपर्छ (एक कृषक एक रेप्लिकेशन)
Replication 3/4/5, Minimum 3 (One Farmer as one Replication)
- २१.७ अध्ययन परिक्षणको विस्तृत विवरण: (प्रत्येक प्लटमा/उपचारमा गरिने कृषकलापहरूको विवरण):
Details of Study: (Description of cultural practices designed for each treatments)
- बाली र पात्रो (Cropping Calendar) :
 - जातहरू (Varieties) :
 - मलखाद (Fertilizer) :
 - विषादी प्रयोग (Pesticide Use) :
 - सिंचाई (Irrigation) :
 - अन्य प्रयोग (Other Materials) :
 - गोडमेल तरिका र तालिका (Intercultural Schedule) :

२२. अवलोकन (Observation Parameters and Schedule) :

क्र.सं. S.N.	के अवलोकन गर्ने, अध्ययन परिक्षणसँग सम्बन्धित खुलाउने (उचाई, फैलावट, मोटाई, हाँगा, संख्या, गाँजसंख्या, फूलसंख्या, फलसंख्या, रोग, कीरा, मित्रजीव, भारपात, चिस्यान, मौषम इत्यादी) Parameters to be observed	कसरी गर्ने (खुलाउने) How	कहिले गर्ने (खुलाउने) When

२१. विश्लेषण फारम (Analysis) :

क्र.सं S.N.	उपचार (Treatment)	रेप्लीकेशन १ (उत्पादन) के.जी. Replication 1	रेप्लीकेशन २ (उत्पादन) के.जी. Replication 2	रेप्लीकेशन ३ (उत्पादन) के.जी. Replication 3	औषत के.जी. Average Production	घटी-बढी

नोट : बाली काटने समय प्रत्येक उपचार गरिएको प्लटको ५ x ५ मीटरको क्षेत्रफलबाट प्राप्त उत्पादन रेकर्ड गर्ने ।

(Crop cutting in 5 x 5 m² in each plot)

२२. मुल्यांकन फारम (धान बालीमा आधारित)

Evaluation Format (Rice based)

बाली सम्बन्धी प्राप्त विभिन्न परिणामहरु Results	अध्ययनबाट प्राप्त नतिजा			निष्कर्ष Conclusion
	उपचार १ Treatment 1	उपचार २ Treatment 1	उपचार ३ Treatment 1	
१. उत्पादन Production (Yield)				
२. विरुवाको उचाई Plant Height				
३. गाँजको संख्या Tiller No.				
४. झारपातको अवस्था Weed Situation				
५. रोगकीराको प्रकोप Insect Pest Enemies no.				
६. मित्रजीवको संख्या Natural Enemies no.				
७. परालको परिमाण Straw Quantity				
८. दानाको गुणस्तर Quality of produce				
९. बाली तयार हुने अवधि Maturity Period				
१०. कूल लगानी Investment Total				
११. कूल उत्पादन Total Production				